

Robust vandforsyning

Jyllinge Vandværks generalforsamling d. 21. september 2021

”Robust vandforsyning” hvad og hvorfor?

- Hvad er baggrunden for ”robust vandforsyning”?
- Hvordan ser grundvandsbeskyttelsen ud i dag?
- Hvad gør bestyrelsen ved det?
- Hvordan har bestyrelsen brug for din hjælp?

Dansk grundvandspolitik sætter rammen for alle bestyrelses arbejde

- *Sådan beskytter vi grundvandet*

Dansk grundvandspolitik bygger på forebyggelse frem for rensning. Det betyder, at vi beskytter vores grundvand mod forurening. Det gør vi, fordi vi bruger grundvandet til drikkevand, og vi ønsker, at vores drikkevand skal produceres fra renest muligt grundvand.

Kilde: <https://mst.dk/natur-vand/vand-i-hverdagen/grundvand/saadan-beskytter-vi-grundvandet/>

- *Drikkevand*

Vandforsyningen i Danmark bygger på rent grundvand, og næsten alle steder i Danmark kan man indvinde grundvand, der er egnet til fremstilling af drikkevand. Drikkevand, der er rent og smager godt.

- *Fra grundvand til drikkevand*

På langt de fleste vandværker gennemgår grundvandet en såkaldt "simpel vandbehandling", hvor det bliver luftet og filtreret, inden det sendes ud til forbrugernes vandhaner.

Kilde: <https://mst.dk/natur-vand/vand-i-hverdagen/drikkevand/>

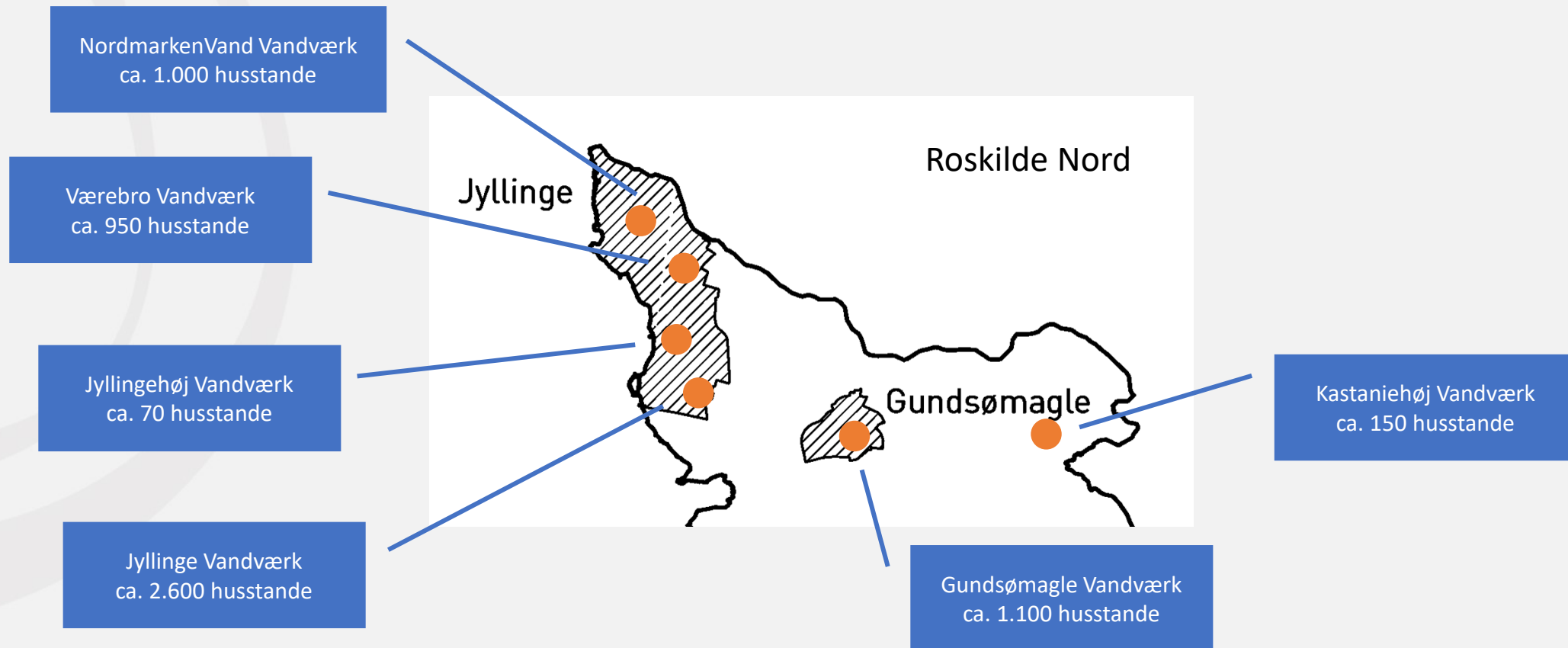
Roskilde Kommune blev (er) bekymret for forsyningssikkerheden i Roskilde Nord i efteråret 2019

- Roskilde Kommune blev i efteråret 2019 bekymret for robustheden i drikkevandsforsyningen i Roskilde Nord efter fund af pesticidrester i vores boringer
- Derudover også om nødforsyning af det enkelte vandværk var tilstrækkelig i tilfælde af forurening af boringerne
- Vandværkerne i Roskilde Nord blev derfor opfordret til at samarbejde om ”Robust vandforsyning”
- Danske Vandværker og Roskilde Vandråd deltager i dialogen og samarbejdet

Vandværkernes gruppearbejde

Vi er seks vandværker, der arbejder sammen for en robust vandforsyning og bedre beskyttelse af vores grundvand

Cowi er ved at udarbejde en rapport, der skal komme med anbefalinger ift. eksisterende anlæg og mulige optimeringer

- Cowi har – efter et underhåndsudbud – vundet opgaven med at udarbejde en analyse af vandværkernes robusthed (vandværkerne, ledningsnet, kildepladser, nødforsyninger og optimeringsmuligheder)
- Alle vandværker benchmarkes også imod et ”state of the art” vandværk
- Rapporten præsenteres medio oktober for samtlige bestyrelsesmedlemmer i de fem vandværker (Kastaniehøj vandværk er ikke en del heraf)
- Rapporten skal danne grundlag for en drøftelse af mulige indsatser for det enkelte vandværk og vandværkerne imellem

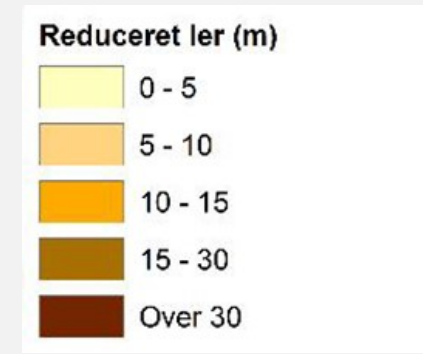
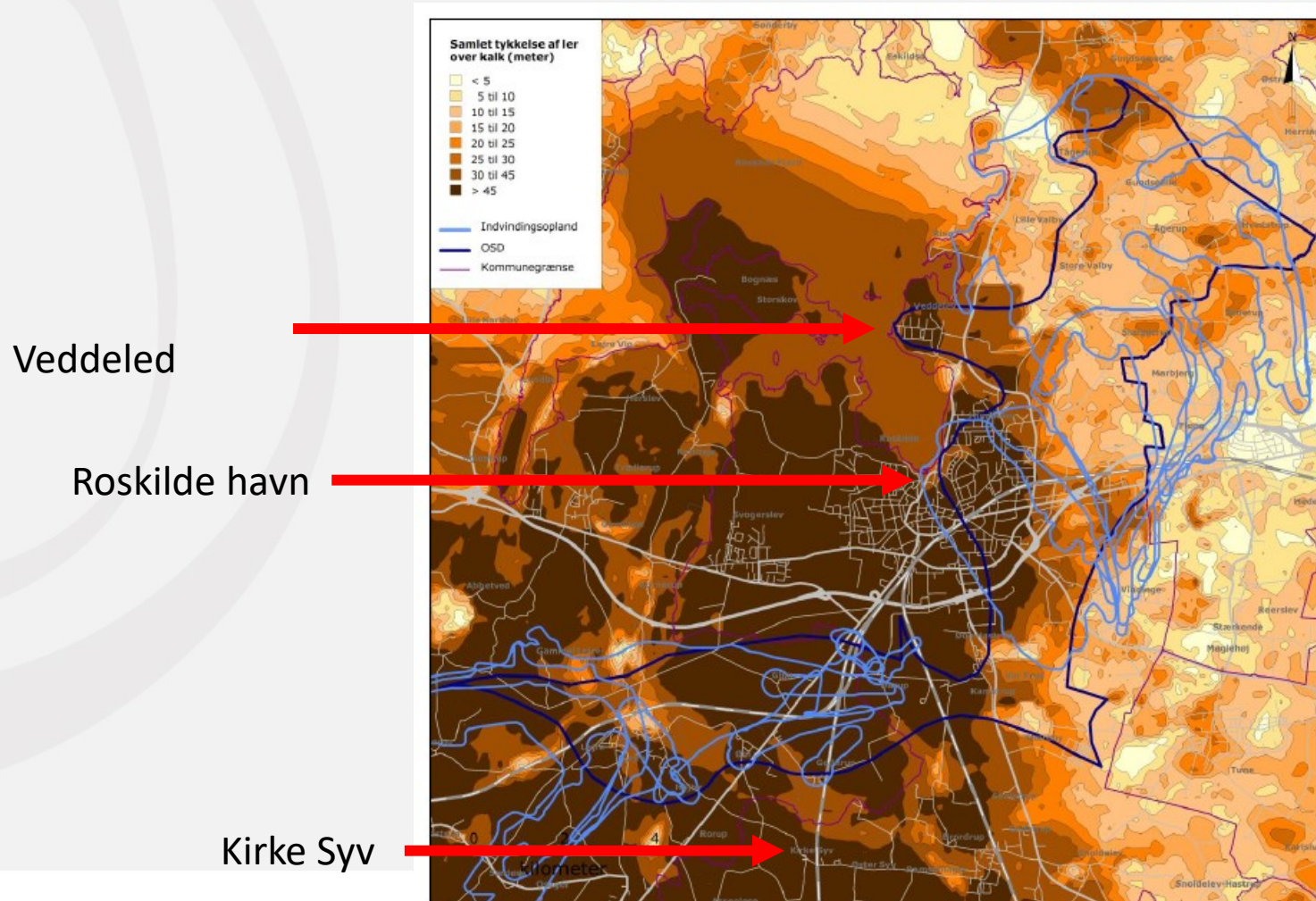
Desværre oplever vandværker flere og flere forekomster af pesticidrester og det rene drikkevand er truet

- Cirka 58 procent af de danske drikkevandsboringer indeholder rester af pesticider.
- Derfor kommer en samlet vandsektor og Danmarks Naturfredningsforening nu med en kraftig appel til regeringen og Folketingets partier.
- Tiden er nemlig ved at rinde ud for det rene danske drikkevand, der dog kan reddes ved at reservere arealer til sprøjtefrie grundvandsparker.

Kilde: <https://www.danskev.dk/nyheder/pressemeddelelse-det-haster-med-en-redningsplan-for-det-danske-drikkevand/> - 12.8.21

Roskilde Midt og Syd er mindre udsat pga. god naturlig beskyttelse af grundvandet mod forurening qua tykke lerlag

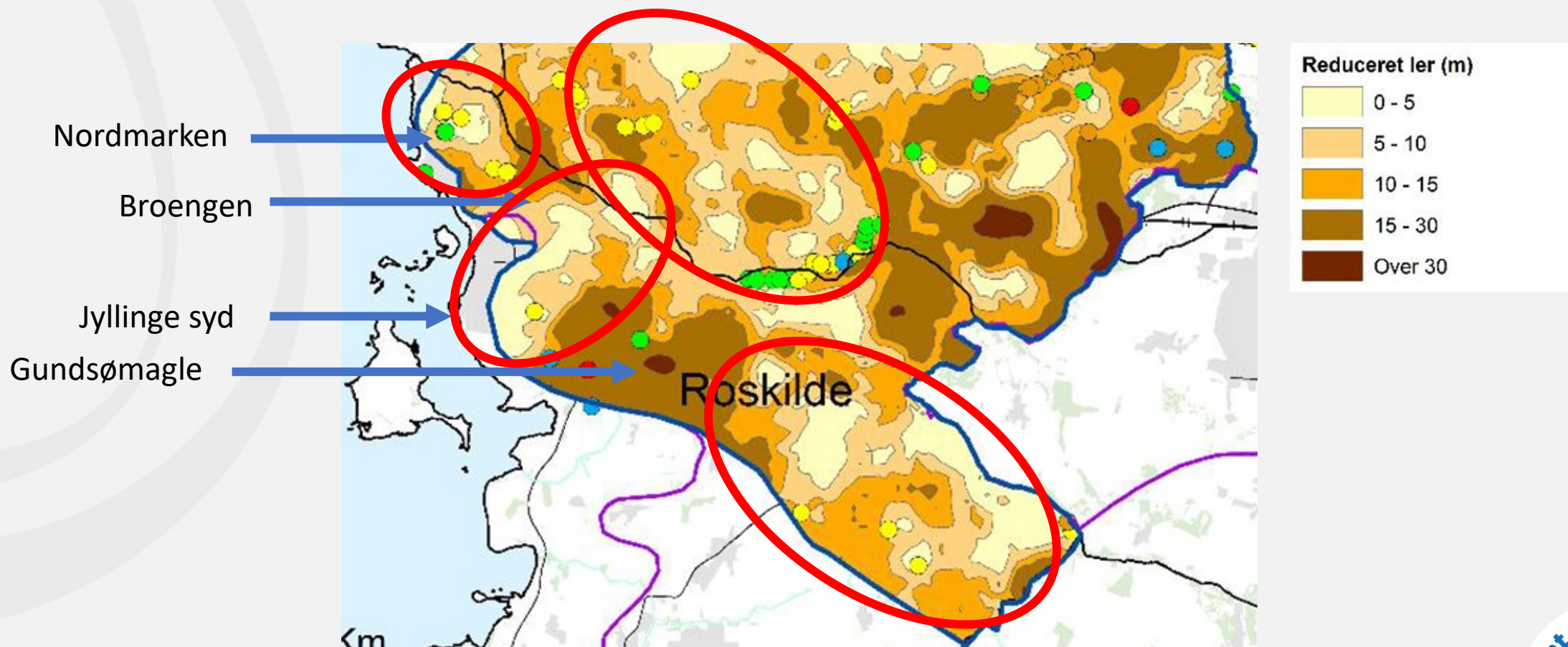

Kilde: Grundvandsredegørelse for byudvikling i OSD, 2016, Roskilde Kommune

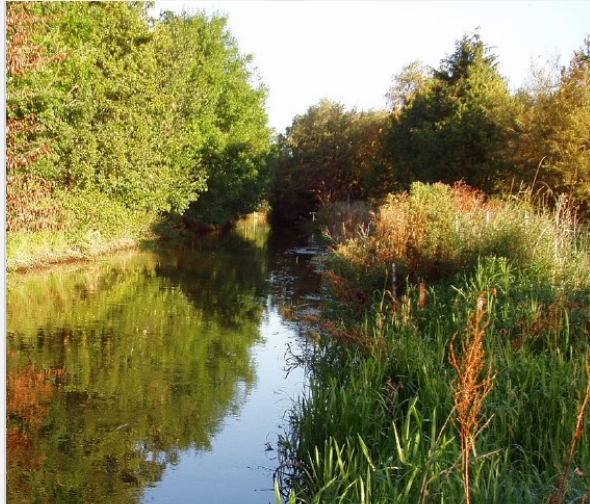

I Roskilde Nord har vi derimod store områder med ringe naturlig beskyttelse af grundvandet qua tynde lerlag - og er udsatte

Kilde: En grundvandskortlægning, 2018, udarbejdet af Rambøll for Miljøstyrelsen

Indsatsplanen fra 2011 konstaterer da også, at det er særligt vigtigt at have fokus på grundvandsbeskyttelse i Roskilde Nord

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Værebros Indsatsplanområde

Januar 2011

4.3 Fysisk planlægning

Den fysiske planlægning med **kommuneplan og lokalplaner** sammenfatter arealinteresser, og **integrerer vandressourcehensyn** og andre hensyn i planerne for arealanvendelse.

5.6.1 Lerlagstykkelse

Lerlag spiller en vigtig rolle i vurderingen af den naturlige grundvandsbeskyttelse af et grundvandsmagasin, da de kan virke som en

nitratsårbar", dvs. at der typisk er mindre end 5 m. ler over grundvandsmagasinet. **Zone 1** er den zone som har den dårligste naturlige beskyttelse og hvor det er særligt vigtigt at have fokus på grundvandsbeskyttelse. **Zone 1** ligger i indvindingsoplandet til følgende vandværker; Jyllinge Vandværk, Herringløse Vandværk, Nordmarken Vand, Værebros Vandværk samt Hove og Værebros Kildepladser. Det samlede areal

Roskilde Kommune vil blandt andet være opmærksom på denne mulighed, hvis der skal udarbejdes en lokalplan for området. Det samme er tilfældet for **byudviklingsområdet omkring Broenge** i indvindingsoplandet til Værebros Vandværk, der også ligger i zone 1 og 2, hvilket er ensbetydende med at området har **en ringe naturlig beskyttelse**, og er en del af det område, hvor der dannes grundvand til Værebros Vandværk. se figur 8.3.

Det til trods kan vi 10 år senere konstatere, desværre, at der ikke tages særlige hensyn til grundvandet i Roskilde Nord

- Broengen udstykkes uden yderligere redegørelse eller særlige krav
- Der gives tilladelse til 18 stk. lodrette jordvarmeboringer, som kan udgøre en risiko for grundvandet i fremtiden
- Og der sprøjtes med ukrudtsmiddel

Grundvandstrussel

Den foreslåede arealanvendelse er mere grundvandstruende i forhold til den eksisterende arealanvendelse i 8.F.9, som nu inkluderes i rammen, fordi der ikke tidligere var mulighed for etablering af

boliger. En del af 8.E.1 inkluderes ligeledes i udvidelsen af 8.B.13, men i dette område ændres arealanvendelsen fra erhverv til boligformål, hvilket er en mindre grundvandstruende ændring.

Grundvandsreddegørelse

Jf. vejledningen til kommunens fysiske planlægning indenfor OSD \3\, er boliger ikke længere en arealanvendelse, som udløser krav til kommune om redegørelse, grundet ændringer af regler om privates pesticidanvendelse. På den baggrund er der ikke udført redegørelse for de berørte udlæg.

Kilde: Grundvandsreddegørelse for OSD og byudvikling, Roskilde Kommune, 2016

Kilde: Private billeder, november 2020

Handling er derfor påkrævet også i Roskilde Nord, hvor der er fundet pesticidrester og lavet erstatningsboringer allerede

- Der er lavet to erstatningsboringer i Roskilde Nord pga. forurening med pesticidrester (DMS maling fra træhuse og BAM fra sprøjtning af veje)
- Det er byboerne selv, der er kilden hér – ikke landmændene
- I Roskilde Nord er der 16 boringer i alt, hvoraf 12 ligger i byerne
- Der er således behov for øget beskyttelse af grundvandet også i byerne – ikke kun på landet

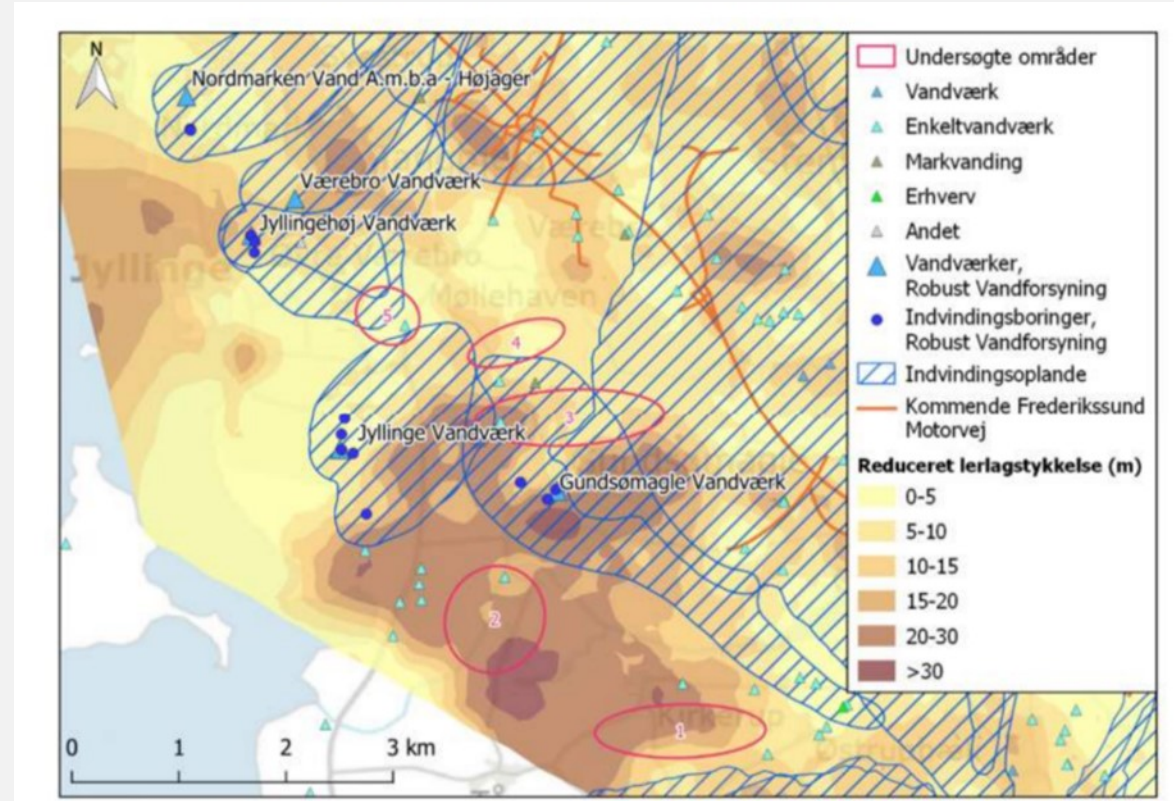
For at påvirke udkastet til den nye indsatsplan under udarbejdelsen sendte vi derfor forslag til beskyttende tiltag

- I november 2020 fremsendte vandværkerne et 26 sider langt partsindlægget "Roskilde Kommune skal i 2025 være danmarksmester i rent grundvand"
- Vi lægger op til en differentieret indsats i særligt følsomme områder som Roskilde Nord; bl.a.
  - Et udvidet forsigtighedsprincip – en tvivl (risiko) skal komme grundvandet til gode
  - Forbud mod lodrette jordvarmeanlæg
  - Sprøjteforbud i byerne
  - Ingen tilladelse til nedsivning af tag- og vejevand i BNBO
  - Udvidelse af BNBO til 300 meter
  - Skiltning af særligt sårbare områder
- Næsten alle forslag er fundet hos andre kommuner via desktop research
- Roskilde Kommune skal lade sig inspirere af disse kommune

Cowi har udpeget tre mulige placeringer til fremtidige fælles kildepladser, vi ønsker indskrevet i indsatsplanen

- Der er tre egnede placeringer ud af fem mulige:
  - Syd for Kirkerup (1)
  - Syd for Gundsømagle (2)
  - Nord for Gundsømagle (3)
- Vi ønsker, at disse kan indskrives i Roskilde Kommunes ”Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse”, således at der tages hensyn til disse fremadrettet i kommuneplanen og andre relevante steder

Vi har holdt møder med politikere og forvaltning i et forsøg på at få maksimal indflydelse på udkastet – desværre uden held

- Vi har i starten af 2020 præsenteret partsindlægget for både Klima- og Miljøudvalget, Socialdemokratiet, Venstre, Konservative m.f. samt forvaltningen
- Alle har været enige i, at der skal gøres noget mere, og at vores indspark var fornuftige og giver mening
- Desværre kan vi se, at udkastet, der ligger i høring frem til 12.11.21, ikke i væsentlig grad adskiller sig fra den eksisterende indsatsplan
- Dét betyder, at vi nu har høringsperioden til at påvirke lokalpolitikere til at stille krav til forvaltningen om at medtage vores forslag

Vi har nu engageret et bureau til at hjælpe med at råbe jer og politikerne op, så indsatsplanen bliver mere beskyttende

- Kampagnesite
- Facebookkampagne
- Videoer
- Flyers

Borgermøde d. 11.10. kl. 19.00-21.45

Dagsorden

- Velkomst v. vandværkerne
- Indlæg v. folketingsmedlem/minister
- Fire faglige indlæg
- Landspolitisk debatrunde
- Lokalpolitisk debatrunde (Bl.a. Tomas Breddam og Lars Lindskov)
- Opsummering

Natasja Crone vil styre debatten

Mød op til borgermødet!

Vis politikerne
at beskyttelse af grundvandet er vigtigt
af hensyn til
vores børn og børnebørn

